

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering
Voorstelnummer D562949
Datum raadsvoorstel 9 november 2022
Portefeuillehouder(s)
Commissie
Datum commissie
Soort agendering
Agendapunt
Team SL - Beleid
Opsteller Agnes Brokers
Datum B&W besluit
Bijlagen:

Onderwerp : Integraal beleidskader Sociaal Domein 2023 - 2026: *"Iedereen doet mee!"*.

Voorgesteld besluit

- 1) Het integraal beleidskader sociaal domein 2023-2026 "Iedereen doet mee" vast te stellen met als belangrijkste inhoudelijke kernpunten:
  - ✓ Het werken vanuit een strategische koers aan het volgende wenkend perspectief: Het eerder ondersteunen van inwoners in het behouden van hun eigen regie en daarmee problemen zo klein mogelijk houden. Dit zorgt voor het bevorderen van de zelfredzaamheid, het voorkomt persoonlijk leed, gaat escalatie tegen, en drukt de zorgkosten.
  - ✓ Het langs vier pijlers werken aan het verstevigen van de sociale basis en het zorgdragen voor de juiste hulp en passende ondersteuning. De pijlers zijn: aansluiten bij de leefwereld, preventief werken, eenvoudig organiseren en het maken van duidelijke keuzes.
  - ✓ Het versterken van de sturing op het sociaal domein, waarbij de opgave is om te komen tot meer zicht en grip door middel van opgave- en datagestuurde werken.

Geheimhouding

Geheimhouding Ja Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

In dit nieuwe beleidskader Iedereen doet mee 2023 t/m 2026 richten we ons op de toekomst en bouwen we voort op het vorige beleidskader dat in 2016 is opgesteld en vanaf 2018 een aantal malen is verlengd. Doel van het nieuwe beleidskader is het verstevigen van de sociale basis daarnaast het borgen van passende kwalitatief hoogwaardige (individuele) ondersteuning.

De afgelopen jaren is de vraag naar hulp en ondersteuning in het sociaal domein groter en ingewikkelder geworden. Het bieden van die hulp en ondersteuning kost geld. Door demografische ontwikkelingen en veranderingen in de samenleving is het steeds lastiger om alle hulp kwalitatief hoogwaardig én betaalbaar te houden. Dat is de belangrijkste reden waarom we een nieuw beleidskader hebben geschreven. We hebben opnieuw beschreven wat we belangrijk vinden en wat we willen bereiken.

In het vorige kader 2016-2018 lag de focus lag op de transitie: de 'zachte landing' van de taken die in 2015 door gemeenten zijn overgenomen van het Rijk. Dit beleidskader is twee keer verlengd tot en met eind 2022. Een nieuwe verlenging van het oude beleid past niet bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen, de noodzakelijke beheersmaatregelen en de bestuurlijke ambities van de Raad en het college van Bergen in de nieuwe bestuursperiode.

Dit nieuwe beleidskader, genaamd 'Iedereen doet mee 2023 t/m 2026', geeft richting aan de een noodzakelijk transformatieproces dat nu volgen moet om de kwaliteit en betaalbaarheid van hulp en ondersteuning in Bergen verder te versterken. Daarbij staat het belang van de juiste hulp en passende ondersteuning van de inwoners voorop. Dat transformatieproces vraagt veranderingen in het gedrag en de beleving van onze inwoners, uitvoeringpartners en de gemeente zelf. De inwoner zelf (met zijn/haar probleem of zorgvraag), het netwerk van de inwoner en de maatschappelijke organisaties moeten samenwerken. De professionals vanuit de gemeente maken de samenwerking mogelijk. Dit vraagt van de maatschappelijke organisaties en de gemeente een andere manier van werken, denken, sturen en besturen. Voorliggend beleidskader ondersteunt deze transformatie en beschrijft de inhoudelijke invulling van de wettelijke verantwoordelijkheden van de gemeente Bergen op de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het beleid op de uitvoering en de uitvoering op de participatiewet de wet op de schuldhulpverlening en wet inburgering zijn per 1 januari 2023 gedelegeerd aan de werkorganisatie Zaffier.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Het beleidskader is leidend in de verdere uitwerking van het door u vastgestelde raadsbreed-akkoord is richtinggevend voor dit beleidskader. In het beleidskader zijn de bestuurlijke prioriteiten langs een achttal hoofdthema's beschreven op doelen en doelgroepen. Ook de Jeugdwet en de Wmo zijn richtinggevend voor het beleidskader. Ten aanzien van Zaffier stelt de gemeenteraad de algemene beleidskaders vast waarbinnen Zaffier zich kan bewegen. Zo bepaalt de raad de beleidsmatige en financiële grenzen voor de uitvoering door Zaffier. Het toezicht op Zaffier berust ook bij de gemeenteraad. De raad beschikt over de wettelijke instrumenten uit de Wet gemeenschappelijke regeling en de Gemeentewet.

Het beleidskader heeft een doorlooptijd van 4 jaar. Daarom is het een beleidskader op hoofdlijnen. Het college kan al dan niet met uw Raad jaarlijks het inhoudelijke ambitieniveau van de uitvoering op de bestuurlijke prioriteiten bepalen. Dit op basis van de opgave,

vastgelegd in de gebiedsplannen en afhankelijk van de door u beschikbaar gestelde middelen.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Voorliggend concept beleidskader heeft een inhoudelijke focus en een doorlooptijd van vier jaar. Het inhoudelijke ambitieniveau van de uitvoering van het kader kan afhankelijk van de beschikbare middelen nog nader bepaald worden. De jaarlijks op te stellen gebiedsplannen geven daarbij de mogelijkheid verder richting te geven aan de uitvoering van de bestuurlijk prioriteiten zoals die voortvloeien uit uw raadsbreedakkoord

Het beleidskader schets een wenkend perspectief dat er in de kern op neerkomt dat als we er in slagen inwoners eerder te ondersteunen in het behouden van eigen regie en daarmee hun problemen zo klein mogelijk houden, dit de zelfredzaamheid bevordert, persoonlijk leed vaker voorkomen wordt, escalatie minder vaak nodig is en zorgkosten ~~drukt~~ beheersbaarder maakt.

We werken langs vier pijlers aan dit wenkend perspectief:

- 1) we werken vanuit de inwoners en zijn/haar leefwereld,
- 2) we bewegen meer richting preventie,
- 3) we organiseren ons eenvoudig,
- 4) we maken duidelijke keuzes.

Dit wenkend perspectief is op hoofdlijnen uitgewerkt in twee hoofdpogaven: het verstevigen van de sociale basis en het zorgdragen voor de juiste hulp en kwalitatief hoogwaardige passende individuele ondersteuning. De vier pijlers zijn leidend in de wijze waarop we aan deze hoofdpogaven werken. Door met data, opgavegericht werken en bestuurlijke KPI's meer zicht en grip te krijgen op de opgave en kosten wordt gerichtere sturing mogelijk gemaakt.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

- Het verlengen van het huidige beleidskader. Het huidige beleidskader dateert uit 2016 en had een doorlooptijd tot 2018. Daarna is het beleidskader twee keer verlengd tot en met eind 2022. Een nieuwe verlenging past niet bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en bij de bestuurlijke ambities van de nieuwe bestuursperiode. Daarbij maakt het opleveren van een nieuw beleidskader onderdeel uit van de lange termijn beheersmaatregelen.
- Uitstel van een nieuw beleidskader naar 2024 in verband met de collegevorming na de verkiezingen in maart 2022. Omdat het beleidskader voor vier BUCH gemeenten is die ieder in een ander tempo tot een college zijn gekomen is overwogen het beleidskader in 2023 op te leveren en met ingang van 2024 van kracht te laten zijn. Om dezelfde redenen als bij het punt hierboven is ervoor gekozen om per 2023 een nieuw kader te hebben.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Het integraal beleidskader Sociaal Domein 2023 -2026 "*Iedereen doet mee!*" is voor Bergen én de drie andere BUCH gemeenten een gezamenlijk koersdocument.

Op basis van bestuurlijke prioriteiten die de Raad en het college van Bergen willen stellen voor hun inwoners, biedt het opstellen van gebiedsplannen de mogelijkheid lokaal maatwerk te leveren. Daar waar synergievoordelen uit samenwerking te realiseren is, wordt ook in de uitvoering met de vier gemeenten binnen de BUCH verder samen opgetrokken.

Het beleidskader past dan ook volledig binnen de regionale afspraken over de inkoop van de WMO en Jeugdhulp. Op de Raadsinformatieavond van 28 september bent u, samen met de andere gemeenteraden meegenomen op de inhoud en het proces van voorliggend beleidskader.

Op 24 november is er een beeld en oordeelvormende raadsinformatieavond geweest.

RISICO'S

Na vaststelling van dit beleidskader dienen ook de vigerende Verordening Sociaal Domein 2017 en de daarbij behorende beleidsregels per gemeente aangepast te worden. Voor de uitvoering van de participatiewet worden aparte verordeningen betreffende de naar Zaffier overgedragen activiteiten opgesteld.

Er zit dus een juridisch risico aan het niet gelijktijdig vaststellen van het beleidskader en de bijbehorende verordening. Dit wordt afgedekt doordat met Zaffier is afgesproken dat de oude verordening van kracht blijft tot de raad de nieuwe verordening sociaal domein vaststelt.

Voor WMO en jeugdhulp geldt dat begin tweede kwartaal de geactualiseerde verordening Jeugdhulp en WMO 2023 en de daarbij behorende beleidsregels door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Ook hier blijven de huidige verordeningen van kracht totdat de nieuwe verordening is vastgesteld.

FINANCIËN

Het betreft een inhoudelijk beleidskader waarbij er een knip gemaakt is op inhoud en financiën. Het kader heeft een dusdanig abstractieniveau dat daar binnen jaarlijks, gekoppeld aan de P&C cyclus financiële keuzes te maken zijn. Het gaat om keuzes binnen de financieel beschikbaar gestelde ruimte in de begroting. Jaarlijks stellen we gebiedsplannen op. Die geven richting aan de inzet van de beschikbare middelen. Op termijn kan het zo zijn (niet voor 2023) dat het gesprek over de opgave in de gebiedsplannen kan leiden tot een extra financiële vraag voor het jaar daarna. Dat zal dan bij de begroting van dat betreffende jaar worden aangevraagd.

In de Programmabegroting 2023-2026 zijn hiervoor de onderstaande budgetten aangevraagd.

2023	2024	2025	2026
143.000	97.300	74.400	51.500

Dit budget wordt begroot op grootboeknummer 6610600 / 438000

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing

PARTICIPATIE

- Het conceptkader is 13 september naar de adviesraad sociaal domein verzonden voor advies. Zij hadden tot 25 oktober de tijd om te reageren en hebben binnen deze termijn advies uitgebracht. Het advies en de reactie van het college zijn als bijlage bij dit voorstel gevoegd. In de brief aan het college is per advies aangegeven of het college dit heeft overgenomen met daarbij een toelichting.
- Op 27 oktober en 1 november zijn er twee bijeenkomsten geweest waarin maatschappelijke partners input hebben kunnen leveren op het concept beleidskader. Een verslag van deze bijeenkomsten is al bijlage bij dit voorstel bijgevoegd.

Opbrengst participatietraject:

- De Adviesraad Sociaal Domein Bergen is met de andere BUCH adviesraden in een aantal voorbereidende sessies inhoudelijk meegenomen. In deze sessies hebben de verschillende adviesraden onder andere hun bezwaren geuit over de algemeenheid en het hoge abstractieniveau van het beleidskader. Ook hebben zij aangegeven een evaluatie te missen van het huidige beleidskader. Deze zaken zijn ook in het formele advies aan het college als punten van aandacht genoemd. Op beide punten is een toelichting gekomen in het beleidskader en naar aanleiding van de wens om in het kader een evaluatie op te nemen is een korte terugblik op een aantal grotere ontwikkelingen opgenomen en is verwezen naar eerdere evaluaties.
- De maatschappelijke partners hebben in twee bijeenkomsten op 27 oktober en 1 november hun waardering uitgesproken voor het beleidskader zowel over de opbouw als over het participatieproces. Zij geven aan dat een kader op hoofdlijnen en van dit abstractieniveau past bij de snel wisselende maatschappelijke opgave waar we met elkaar voor staan. Zij zijn enthousiast over het proces en de opzet van de gebiedsplannen en hun betrokkenheid daarbij via de gebiedstafels. Met voorliggend kader en de uitwerking in gebiedsplannen denken zij te kunnen inspelen op de actualiteit en de (lokale) opgave passend bij de bestuurlijke prioriteiten.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Met dit besluit wordt het beleidskader per 1 januari 2023 van kracht en leidend voor de uitvoering.

In het eerste kwartaal worden op basis van dit beleidskader de beleidsregels en verordeningen aangepast en begin tweede kwartaal ter vaststelling aan de raad aangeboden.

In januari vinden de gebiedstafels met de (lokale) maatschappelijke partners en adviesraden sociaal domein plaats als input voor de gebiedsplannen. Raadsleden worden daarbij als toehoorder uitgenodigd.

De gebiedsplannen worden in maart 2023 aan de colleges aangeboden ter vaststelling.

BIJLAGEN

- integraal beleidskader sociaal domein 2023-2026 "Iedereen doet mee"
- Advies van de Adviesraad Sociaal Domein Bergen
- Antwoordbrief van het college aan de Adviesraad Sociaal Domein als reactie op het advies.
- Verslag van de twee bijeenkomsten met de maatschappelijke partners

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Niet van toepassing

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester

gemeente BERGEN